

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน

การงานอาชีพ ๓

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ผู้เรียบเรียง

นางสาวสายทิพย์ คำน้ำ	ค.บ. (คหกรรมศาสตร์)
นางศรดา โพธิ์เพชร	ศศ.บ. (อุตสาหกรรมเครื่องแต่งกาย)

ผู้ตรวจ

นายวิสกา ดวงอ่อนนาม	วท.ม. (ครุศาสตร์เกษตร)
นางสาวปิยวีร์ จุติพงษ์รักษา	ศศ.ม. (คหกรรมศาสตร์ศึกษา)
นายชลอ การทวี	ค.อ.บ. (อุตสาหกรรม-เครื่องมือกล)

บรรณาธิการ

นางสาวสุชาดา วราหพันธ์	กศ.บ. (สังคมศึกษา), ค.ม. (พื้นฐานการศึกษา)
นางสาวจริยา บุรพุกศลศรี	กศ.บ. (คหกรรมศาสตร์), ศศ.ม. (คหกรรมศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน)

ปีที่พิมพ์ ๒๕๖๓

พิมพ์ครั้งที่ ๑

ISBN 978-616-07-2049-1

จัดพิมพ์โดย บริษัท สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด

๒ ฝ่ายการตลาด, ฝ่ายการเงินและบัญชี, ฝ่ายผลิตและจัดส่ง :

๖๙/๑๐๙ หมู่ ๑ ซ.พระแม่การุณย์ ต.บ้านใหม่ อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี ๑๑๑๒๐

โทร. ๐-๒๕๕๔-๕๕๕๙, ๐-๒๕๕๔-๕๕๕๓, ๐-๒๕๖๑-๕๕๕๐-๒, ๐-๒๕๕๒-๒๓๑๔-๑๕

โทรสาร ๐-๒๕๖๑-๕๕๕๓, ๐-๒๕๕๒-๒๓๑๓

๓ ฝ่ายวิชาการ :

๘๗/๑๒๒ ถ.เทศบาลสงเคราะห์ แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐

โทร. ๐-๒๕๕๔-๑๓๖๙, ๐-๒๕๕๔-๕๕๑๔-๒๐, ๐-๒๕๕๓-๘๑๖๘-๙ โทรสาร ๐-๒๕๕๐-๒๕๒๓

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ ลิขสิทธิ์เป็นของบริษัท สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน **การงานอาชีพ ๓** เล่มนี้ ได้เรียบเรียงขึ้น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ซึ่งยึดมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ โดยยกเลิกมาตรฐาน การเรียนรู้และตัวชี้วัดสาระที่ ๒ การออกแบบและเทคโนโลยี และสาระที่ ๓ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร

เนื้อหาในหนังสือเล่มนี้จึงประกอบด้วย ๑ สาระ แบ่งออกเป็น ๖ หน่วยการเรียนรู้ ประกอบด้วย

สาระที่ ๑ การดำรงชีวิตและครอบครัว

- หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ บ้านน่าอยู่
- หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เสื้อผ้าแสนงาม
- หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ กินดีอยู่ดี
- หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ งานประดิษฐ์คิดสร้างสรรค์
- หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ การปลูกผักสวนครัว
- หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ งานช่างสร้างสรรค์

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน **การงานอาชีพ ๓** เล่มนี้ จะอำนวย ประโยชน์ต่อครูผู้สอนที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มตาม ศักยภาพและบรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตร

	๑ บ้านน่าอยู่	๑
	การทำงานเพื่อช่วยเหลือตนเอง ครอบครัว และส่วนรวม	๒
	การทำความสะอาดบ้าน	๓
	การจัดบ้าน	๑๔
	การทำความสะอาดห้องเรียน	๒๒
	♥ สรุป	๒๖
	♥ หนูน้อยตอบได้	๒๖

	๒ เลือผ้าแสนงาม	๒๗
	การเลือกใช้เสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย	๒๘
	การดูแลรักษาเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย	๓๖
	การจัดเตรียมอุปกรณ์การเรียน	๔๕
	♥ สรุป	๕๒
	♥ หนูน้อยตอบได้	๕๒

๓	กินดีอยู่ดี	๕๓
	การเลือกรับประทานอาหารและเครื่องดื่ม	๕๔
	การปฏิบัติตนในการรับประทานอาหาร	๕๙
	มารยาทการเข้าแถวรอรับและซื้ออาหาร	๖๑
	การประกอบ การปรุง และการจัดอาหาร	๖๓
	♥ สรุป	๖๘
	♥ หนูน้อยตอบได้	๖๘

งานประดิษฐ์

๔	งานประดิษฐ์คิดสร้างสรรค์	๗๐
	ความหมายและประโยชน์ของงานประดิษฐ์	๗๑
	วัสดุและเครื่องมือที่ใช้ในงานประดิษฐ์	๗๒
	ทักษะกระบวนการทำงาน	๗๘
	การประดิษฐ์ของใช้ในโอกาสต่าง ๆ โดยใช้วัสดุในท้องถิ่น	๘๓
	♥ สรุป	๘๗
	♥ หนูน้อยตอบได้	๘๗

งานเกษตร

๕	การปลูกผักสวนครัว	๘๙
	การปลูกผักสวนครัว	๙๐
	การแบ่งประเภทของผัก	๙๒
	การเพาะต้นอ่อนเมล็ดงอกในภาชนะ	๙๕
	การปลูกผักสวนครัวในภาชนะ	๑๐๕
	♥ สรุป	๑๑๑
	♥ หนูน้อยตอบได้	๑๑๑

งานช่าง

๖	งานช่างสร้างสรรค์	๑๑๓
	ความหมายและประโยชน์ของงานช่าง	๑๑๔
	เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในงานช่าง	๑๑๕
	การบำรุงรักษาและซ่อมแซมของเล่นของใช้ในบ้าน	๑๑๙
	♥ สรุป	๑๒๗
	♥ หนูน้อยตอบได้	๑๒๗
	บรรณานุกรม	๑๒๘

แผนผังแสดงสาระการเรียนรู้

บทเรียนนี้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

สาระที่ ๑ การดำรงชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน ง ๑.๑ เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมเพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว

ตัวชี้วัด : **ถึงที่นักเรียนพึงรู้และปฏิบัติได้**

- มฐ. ง ๑.๑**
๑. อธิบายวิธีการและประโยชน์การทำงาน เพื่อช่วยเหลือตนเอง ครอบครัว และส่วนรวม
 ๒. ใช้วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือตรงกับลักษณะงาน
 ๓. ทำงานอย่างเป็นขั้นตอนตามกระบวนการทำงานด้วยความสะอาด ความรอบคอบ และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

บ้านที่น่าอยู่ต้องเป็นบ้านที่สะอาด มีการดูแลและจัดเก็บอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย โดยที่สมาชิกทุกคนช่วยกันทำงานบ้าน เช่น การปัดกวาด เช็ดถู การจัดสิ่งของเครื่องใช้ให้เข้าที่ สามารถหยิบใช้ได้สะดวก นอกจากงานในบ้าน ที่ต้องช่วยกันทำ นักเรียนทุกคนควรร่วมกันดูแลรักษาความสะอาดของห้องเรียนด้วย

๑. การทำงานเพื่อช่วยเหลือตนเอง ครอบครัว และส่วนรวม
๒. การทำความสะอาดบ้าน
๓. การจัดบ้าน
๔. การทำความสะอาดห้องเรียน

การทำงานเพื่อช่วยเหลือตนเอง ครอบครัว และส่วนรวม

การทำงานเพื่อช่วยเหลือตนเอง ครอบครัว และส่วนรวม เป็นการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับบุคคลอื่น เช่น สมาชิกในบ้าน เพื่อน ๆ ในห้องเรียน เพื่อให้งานที่ทำบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ประโยชน์ของการทำงานเพื่อช่วยเหลือตนเอง ครอบครัว และส่วนรวม มีดังนี้

การทำความสะอาดบ้าน

การทำความสะอาดบ้าน เป็นงานที่ทำให้บ้านสะอาด เป็นระเบียบไม่สกปรกรกรุงรัง หยิบของใช้ได้สะดวก ช่วยให้สุขภาพกายและสุขภาพจิตดี ซึ่งเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ นอกจากนี้ยังเป็นการช่วยแบ่งเบาภาระของผู้ปกครองอีกด้วย

วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำความสะอาดบ้าน

การเลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำความสะอาดบ้านที่เหมาะสมกับงานจะช่วยให้การทำงานของนักเรียนสะดวกรวดเร็วขึ้น ซึ่งวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำความสะอาดบ้านมีดังนี้

วัสดุ อุปกรณ์	การใช้งาน	การเก็บรักษา
๑. ไม้กวาดหยากไย่	ใช้กวาดหยากไย่บนเพดาน หรือกวาดบริเวณที่อยู่ใกล้และเอื้อมไม่ถึง	ดึงหยากไย่ออกให้หมดแล้วนำไปเก็บโดยตั้งพิงไว้กับผนังให้ปลายไม้กวาดอยู่ด้านบน
๒. ไม้กวาดขนไก่	ใช้ปัดฝุ่นตามชั้นวางของ หลังตู้ หรือเฟอร์นิเจอร์ โดยใช้ในบริเวณที่แห้งเท่านั้น	สะบัดฝุ่นออกให้หมดแล้วแขวนไว้

วัสดุ อุปกรณ์	การใช้งาน	การเก็บรักษา
๓. ไม้กวาดดอกหญ้า 	ใช้กวาดพื้นที่แห้ง และเรียบ เช่น พื้นไม้ พื้นกระเบื้อง	เคาะฝุ่นผงออกแล้วแขวนให้สูงกว่าพื้นเล็กน้อยหรือพิงกับผนังโดยวางด้ามลงพื้นให้ปลายไม้กวาดตั้งขึ้น
๔. ที่ตักผง 	ใช้โกยหรือตักเศษผงหรือขยะเพื่อนำไปทิ้ง	ปิดเศษฝุ่นออก ถ้าเปียกและเปื้อนให้ล้างด้วยน้ำให้สะอาด ผึ่งไว้ให้แห้ง
๕. ถังขยะ 	ใช้รองรับเศษผงหรือขยะต่าง ๆ เพื่อนำไปทิ้ง	เคาะฝุ่นผงออก ล้างถังขยะให้สะอาด คว่ำไว้ให้แห้ง
๖. ไม้ถูพื้น 	ใช้ทำความสะอาดพื้น	ซักให้สะอาด บิดให้หมาดแล้วแขวนให้สูงกว่าพื้นเล็กน้อยหรือพิงกับผนังโดยวางด้ามลงพื้นให้ปลายไม้ถูพื้นตั้งขึ้นเพื่อให้แห้ง
๗. ถังน้ำ 	ใช้ใส่น้ำสำหรับซักผ้าถูพื้น	ล้างน้ำให้สะอาด คว่ำในที่ร่มให้แห้ง แล้วเก็บเข้าที่ให้เรียบร้อย

คำชี้แจง ให้นักเรียนสังเกตภาพ แล้วช่วยกันบอกการนำไปใช้งานและการเก็บรักษา

๑.

๒.

๓.

๔.

๕.

๖.

ขั้นตอนการทำความสะอาดบ้าน

สมาชิกในบ้านควรช่วยกันทำความสะอาดบ้านโดยช่วยกันวางแผนและจัดแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละคนให้เหมาะสมตามความสามารถ เพื่อให้การทำความสะอาดบ้านสำเร็จได้อย่างง่ายดาย โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติ ดังนี้

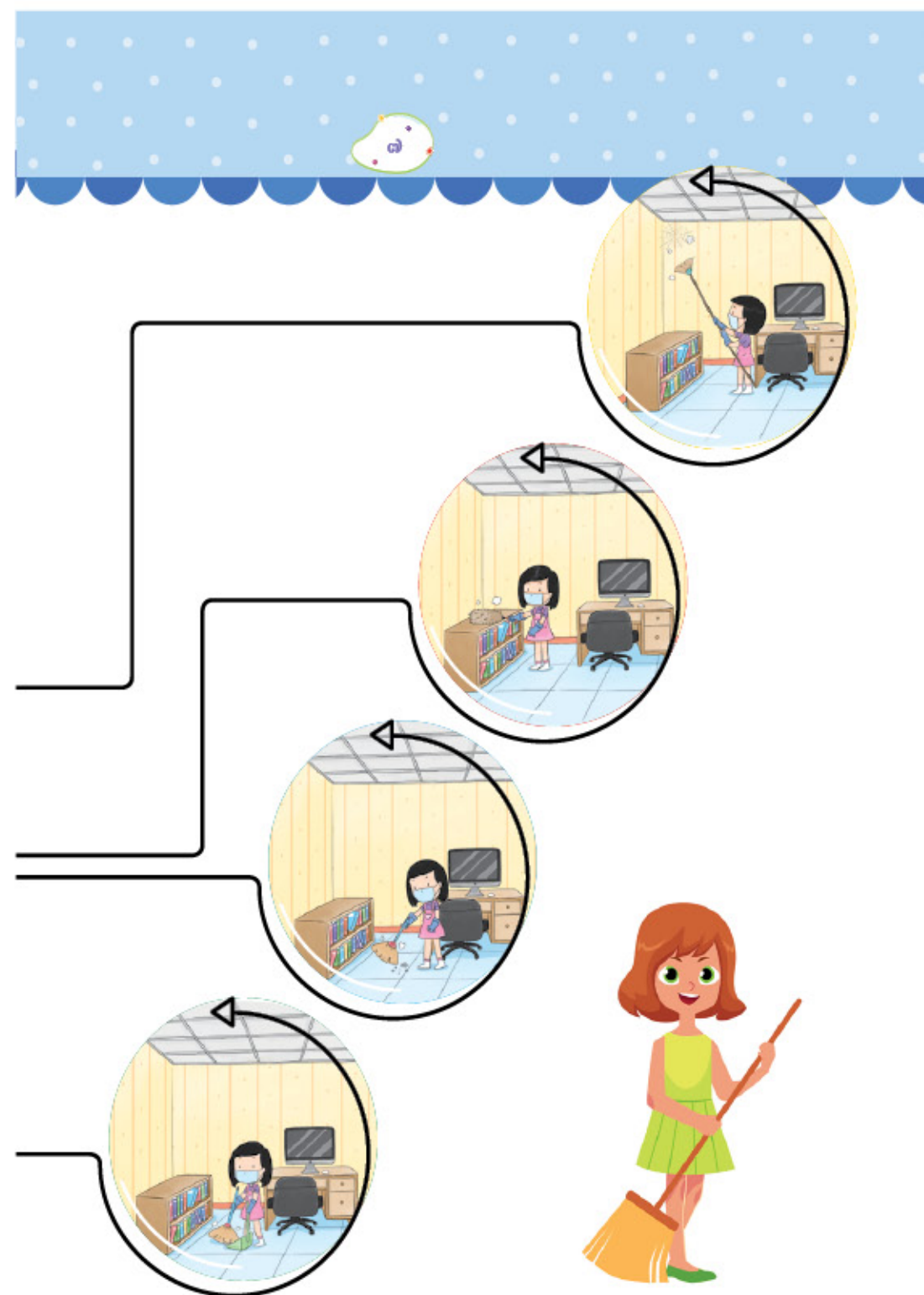
- ๑- จัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ให้พร้อม ได้แก่ ไม้กวาดหยากไย่ ไม้กวาดขนไก่ ไม้กวาดดอกหญ้า ที่ตักผง ถังขยะ ไม้ถูพื้น และถังน้ำ
- ๒- ลงมือกวาดบ้าน มีวิธีการดังนี้

๒.๑ กวาดจากที่สูงมาหาที่ต่ำ โดยใช้ไม้กวาดหยากไย่กวาดจากเพดาน ฝ้าผนัง ให้สะอาด

๒.๒ ใช้ไม้กวาดขนไก่ปัดฝุ่นละอองบนสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ เช่น หลังตู้ โต๊ะ เก้าอี้ เครื่องคอมพิวเตอร์

๒.๓ กวาดพื้นบ้านโดยกวาดจากมุมห้องด้านในได้ตู้ ได้ชั้นวางของมากองรวมกันไว้กลางห้อง ขณะกวาดไม่ควรยกปลายไม้กวาดสูงเกินไป เพราะ จะทำให้ฝุ่นผงฟุ้งกระจาย

๒.๔ นำที่ตักขยะมาโกยขยะ แล้วนำไปทิ้งในถังขยะ

๓- ลงมือที่บ้าน มีวิธีการดังนี้

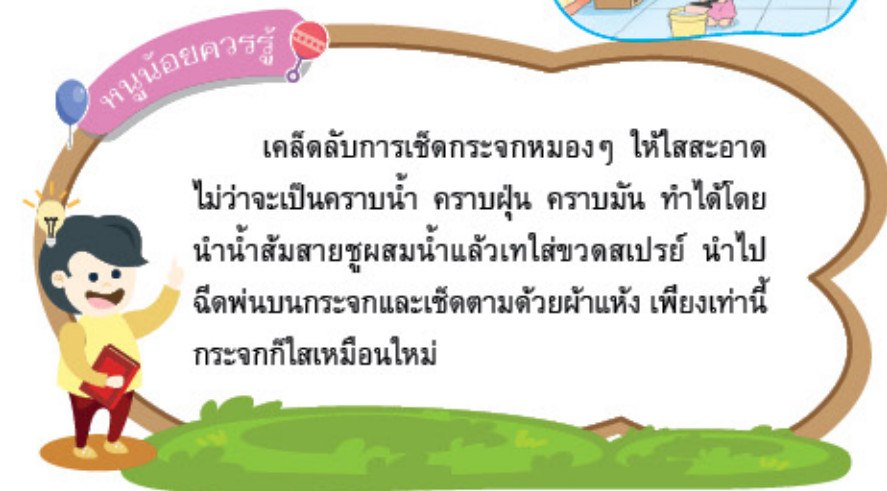
๓.๑ เริ่มเช็ดจากที่สูงไปยังส่วนที่ต่ำ เช่น เช็ดหลังตู้ โต๊ะ เก้าอี้ ให้สะอาด

๓.๒ การถูบ้าน ควรถูถอยหลังเสมอเพื่อป้องกันการเหยียบย่ำลงบนพื้นที่ยังไม่แห้ง ซึ่งจะทำให้เกิดรอยเท้าของผู้ถูได้

๓.๓ ควรซักผ้าถูพื้นบ่อยๆ และหมั่นเปลี่ยนน้ำที่ใช้ถูพื้นจะช่วยให้พื้นสะอาดมากขึ้น

เคล็ดลับการเช็ดกระจกหมองๆ ให้ใสสะอาด ไม่ว่าจะเป็นคราบน้ำ คราบฝุ่น คราบมัน ทำได้โดยนำน้ำส้มสายชูผสมน้ำแล้วเทใส่ขวดสเปรย์ นำไปฉีดพ่นบนกระจกและเช็ดตามด้วยผ้าแห้ง เพียงเท่านั้นกระจกก็ใสเหมือนใหม่

๔- การจัดเก็บอุปกรณ์ที่ใช้ทำความสะอาด มีวิธีการดังนี้

๔.๑ **ไม้กวาดขนไก่ ไม้กวาดดอกหญ้า และไม้กวาดหยากไย่** ให้เคาะฝุ่นออกเบาๆ ให้ฝุ่นหลุดออกแล้วนำไปแขวนไว้ที่แขวน ส่วนไม้กวาดหยากไย่วางพียงผนังห้องให้ปลายไม้กวาดชี้ขึ้น

๔.๒ **ผ้าขี้ริ้ว ผ้าถูพื้น** ซักให้สะอาด ผึ่งแดดให้แห้ง แล้วพับเก็บไว้บนชั้น ส่วนไม้ถูพื้นวางพียงผนังไว้

๔.๓ **ถังน้ำ** ล้างให้สะอาดกว่าผึ่งให้แห้ง แล้วเก็บเข้าที่

๔.๔ **ที่ตักขยะ** เคาะเบาๆ ล้างให้สะอาด นำไปคว่ำผึ่งแดดให้แห้ง แล้วเก็บเข้าที่

๔.๕ **ถังขยะ** ควรใช้ชนิดเป็นถังมีฝาปิดมิดชิด และใช้ถุงพลาสติกกรองไว้ข้างในหรือถุงขยะสีดำ เพื่อสะดวกในการนำไปทิ้ง และควรล้างถังขยะเป็นครั้งคราว

คำชี้แจง ให้นักเรียนสังเกตภาพ แล้วเรียงลำดับขั้นตอนการทำความสะอาดบ้าน

การทำความสะอาดห้องน้ำและห้องส้วม

ห้องที่จัดว่าสำคัญมากห้องหนึ่งของบ้านคือ ห้องน้ำ ห้องส้วม ซึ่งเป็นห้องที่สมาชิกทุกคนในบ้านใช้ร่วมกัน จึงต้องดูแลทำความสะอาดเป็นประจำ ห้องน้ำ ห้องส้วมที่อยู่ในห้องเดียวกันจะแบ่งบริเวณใช้งาน ดังนี้

๑- สำหรับอาบน้ำ อาจมีอ่างน้ำ ฝักบัว โถง หรือภาชนะใส่น้ำสำหรับอาบน้ำ และควรมีอุปกรณ์ในการอาบน้ำ เช่น สบู่ แชมพู ยาสียัน แปรงสียัน

๒- สำหรับขับถ่าย ควรเลือกใช้โถแบบนั่งหรือที่เรียกว่า ส้วมชักโครก แทนส้วมแบบนั่งยอง บริเวณนี้ควรมีที่แขวนหรือพาดผ้าเช็ดตัว ชั้นหรือตู้เก็บอุปกรณ์ เครื่องใช้ในการอาบน้ำ อุปกรณ์เครื่องใช้ในการทำความสะอาดห้องน้ำ ห้องส้วมด้วย ฉะนั้นควรทำความสะอาดห้องน้ำ ห้องส้วมทุกครั้งหลังใช้งาน ดังนี้

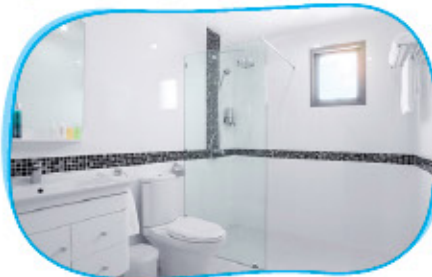
สำหรับอาบน้ำ ควรมีอุปกรณ์สำหรับอาบน้ำอยู่ใกล้ ๆ

ควรมีที่แขวนหรือพาดผ้าเช็ดตัว หรือตู้เก็บอุปกรณ์เครื่องใช้ในการอาบน้ำ

๑๒

๑. ราดน้ำทุกครั้งหลังใช้งาน เก็บเศษขยะในอ่างอาบน้ำและอ่างล้างมือทิ้ง ควรทำทุกวันเพื่อป้องกันท่อน้ำอุดตัน

นักเรียนควรราดน้ำทุกครั้งหลังใช้งานเสร็จแล้ว

๒. ขัดผนังห้องน้ำและพื้นด้วยน้ำยาทำความสะอาด ขัดด้วยแปรงอย่างน้อยสัปดาห์ละ ๑-๒ ครั้ง

ขัดผนังห้องน้ำและพื้นด้วยน้ำยาทำความสะอาด

๓. ใช้ผ้าชุบน้ำหมาดๆ เช็ดราวแขวนผ้า ตู้หรือชั้นวางอุปกรณ์

เช็ดราวแขวนผ้าและอุปกรณ์ต่าง ๆ ในห้องน้ำ

๑๓

๔. ภาชนะใส่น้ำควรถ่ายน้ำทิ้งและขัดล้างให้สะอาด และควรมีฝาปิดป้องกันยุงวางไข่

ภาชนะใส่น้ำควรขัดล้างให้สะอาด และมีฝาปิดป้องกันยุงวางไข่

ข้อพึงระวัง

นักเรียนควรมีผ้าปิดปากและจุ่มก สวมถุงมือ รองเท้าพลาสติก ก่อนทำความสะอาดห้องน้ำ เพื่อป้องกันน้ำยาล้างห้องน้ำสัมผัสผิวหนัง

การจัดบ้าน

การจัดบ้านเป็นการตกแต่งตามประโยชน์ใช้สอยหรือการใช้ทำกิจกรรมต่างๆ ของสมาชิกในครอบครัว บ้านที่มีขนาดใหญ่และมีหลายห้องอาจจัดแบ่งการใช้ประโยชน์ตามความต้องการ เช่น ห้องนั่งเล่น ห้องรับประทานอาหาร ห้องรับแขก และห้องนอน ส่วนบ้านที่มีพื้นที่ไม่มากนักอาจจัดพื้นที่เป็นมุมเล็กๆ ตามการใช้ประโยชน์ เช่น มุมรับแขก มุมนั่งเล่น และมุมรับประทานอาหาร อาจอยู่ในห้องเดียวกัน มีโต๊ะ เก้าอี้ ตู้ หรือของใช้ตามความจำเป็น สิ่งสำคัญในการจัดบ้าน คือ ความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของการจัดวางสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ เช่น

๑- การจัดแจกันดอกไม้

แจกันดอกไม้ช่วยให้ห้องสดใส มีทั้งแจกันดอกไม้สดและดอกไม้ประดิษฐ์ นักเรียนควรปฏิบัติ ดังนี้

✿ แจกันดอกไม้สด ต้องเปลี่ยนน้ำทุกวันและล้างแจกันให้สะอาดทุกครั้ง

✿ แจกันดอกไม้ประดิษฐ์ ต้องใช้ไม้กวาดขนไก่ปัดฝุ่นบ่อยๆ

การจัดแจกันดอกไม้

๒- การจัดเก็บหนังสือ

หนังสือเรียนเมื่ออ่านเสร็จแล้วต้องจัดเก็บให้เรียบร้อยทุกครั้ง เพื่อความสะดวกในการใช้งานครั้งต่อไป การจัดเรียงควรแยกประเภทหนังสือปกแข็ง จัดเรียงไว้บนชั้น ปกอ่อนควรมีแผ่นเหล็กกั้นกันล้ม และหมั่นใช้ไม้กวาดขนไก่ปัดฝุ่นบ่อยๆ

หนังสือเมื่ออ่านเสร็จแล้วต้องจัดเก็บ
เข้าที่ให้เรียบร้อย

ทฤษฎีความรู้

หลังตัดดอกไม้ ควรนำดอกไม้ไปแช่ในน้ำอุ่น อุณหภูมิประมาณ ๓๘-๔๓ องศาเซลเซียส ประมาณ ๑๐ นาที เพื่อเป็นการชดเชยน้ำ จะทำให้ดอกไม้สดได้นานขึ้น โดยการแช่น้ำให้อยู่บริเวณโคนก้าน

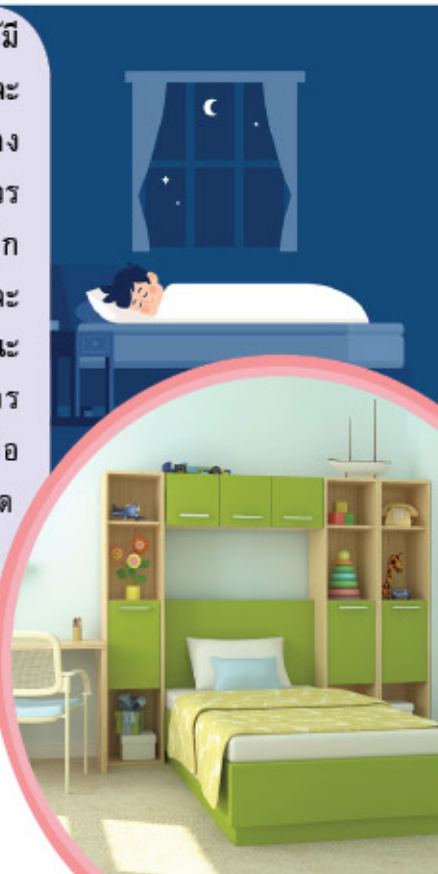
การจัดตกแต่งห้องนอน

การจัดตกแต่งห้องนอนควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

๑- จัดให้มีแสงสว่างเพียงพอและอากาศถ่ายเทได้สะดวก

๒- เลือกเครื่องเรือน เช่น ตู้ โต๊ะ ให้มีขนาดเหมาะสมกับขนาดของห้องและจัดวางเครื่องเรือนไม่ให้ขวางทางเข้าออก เช่น โต๊ะเขียนหนังสือควรวางใกล้หน้าต่างเพื่อจะได้รู้สึกเย็นสบายขณะนั่งเขียนหนังสือ และได้อาศัยแสงสว่างจากภายนอกขณะเขียนหรืออ่านหนังสือ เพียงควรวางห่างจากผนัง ๑-๒ ฟุต เพื่อให้สะดวกในการทำทำความสะอาด ส่วนตู้จัดวางชิดผนังไม่บังหน้าต่าง

๓- จัดให้มีสิ่งของเครื่องใช้ตามความจำเป็น จัดวางในที่ที่เหมาะสมเพื่อให้มองเห็นเป็นระเบียบและสวยงาม

การจัดห้องนอนให้เป็นระเบียบ

การจัดตกแต่งห้องน้ำ

ห้องน้ำเป็นห้องหนึ่งที่มีความสำคัญมาก เราจึงควรดูแลรักษาความสะอาดอยู่เสมอ การทำความสะอาดห้องน้ำมีวิธีปฏิบัติ ดังนี้

๑- ทำความสะอาดเครื่องสุขภัณฑ์ เช่น อ่างล้างมือ อ่างใส่น้ำ และโถส้วมให้สะอาด ประมาณสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง โดยใช้น้ำผสมผงซักฟอกหรือใช้น้ำยาล้างห้องน้ำขัด แล้วล้างออกด้วยน้ำเปล่าให้สะอาด

๒- ควรจัดวางสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ เช่น ยาสิฟน แปรงสีฟัน สบู่ แชมพู ให้เป็นระเบียบเพื่อให้หยิบใช้ได้สะดวก

๓- ขัดผนังห้องน้ำและพื้นห้องน้ำโดยใช้ผงซักฟอกผสมน้ำแล้วใช้แปรงขัดให้สะอาด หรืออาจใช้น้ำยาสำหรับขัดห้องน้ำโดยเฉพาะก็ได้ แล้วใช้น้ำล้างให้สะอาด

การจัดตกแต่งห้องน้ำ

ทนายน้อยควรรู้

การจัดห้องน้ำที่มีพื้นที่น้อยควรเน้นใช้วัสดุน้อยชิ้นมาตกแต่งให้สวยงามที่สุด คือนอกจากสิ่งจำเป็นอย่างชักโครก ตู้อาบน้ำ อ่างอาบน้ำ อ่างล้างมือ ฯลฯ แล้ว ก็ไม่ควรนำของจุจุกจิกที่ไม่จำเป็นมาจัดวาง

การจัดเก็บเอกสารการเรียน

การเรียนหนังสือแต่ละวันจะมีหนังสือ สมุด และเอกสารอื่นอีกหลายอย่าง สิ่งที่มีปัญหา คือ สืบหนังสือ สืบสมุด หาเอกสารไม่พบ เพื่อป้องกันปัญหาดังกล่าว เราจึงควรจำแนกเอกสาร หนังสือ หรือสมุดที่เกี่ยวข้องกับการเรียนให้เป็นหมวดหมู่ เพื่อให้ง่ายต่อการนำออกมาใช้ หยิบสะดวก ไม่หาย และไม่ลืม ซึ่งมีวิธีการจัดเก็บ ดังต่อไปนี้

วิธีการจัดเก็บเอกสารประกอบการเรียน

เอกสารประกอบการเรียน	วิธีการจัดเก็บ
๑. หนังสือเรียน 	เขียนชื่อ ชั้น ไว้บนปก วางเรียงซ้อนกันบนโต๊ะหรือเก็บเข้าชั้นหนังสือ โดยแยกประเภทหนังสือปกแข็ง จัดเรียงไว้บนชั้น ส่วนปกอ่อนควรมีที่กั้นกันล้น
๒. สมุด 	เขียนชื่อ-นามสกุล ชั้น เลขที่ ชื่อวิชาให้ชัดเจนไว้บนหน้าปก
๓. ใบงาน/ใบความรู้ 	แยกประเภทวิชาแล้วจัดเก็บไว้ในแฟ้มหนีบหรือใส่ซองเอกสาร

การจัดมุมการเรียนรู้ที่บ้าน

เมื่ออยู่บ้านนักเรียนควรจัดมุมการเรียนรู้ของตนเอง โดยปรึกษากับผู้ปกครอง และจัดสรรสถานที่เพื่อจะได้มีพื้นที่ส่วนตัวสำหรับอ่านหนังสือ ทำการบ้าน หรือเขียนงานที่ชอบ

การจัดมุมการเรียนรู้ที่บ้าน ควรพิจารณาดังนี้

๑. จัดหาหมุดติดผนัง วางโต๊ะ เก้าอี้ มีชั้นวางหนังสืออยู่ข้างๆ หรือจะวางหนังสือ สมุดไว้บนโต๊ะโดยใช้ที่กั้นหนังสือ

๒. ถ้าอยู่ริมหน้าต่างควรให้แสงสว่างเข้าทางซ้ายมือ

๓. ตั้งโคมไฟเล็กๆ ไว้ที่โต๊ะ เพื่อให้มีแสงสว่างเพียงพอในการอ่าน หรือเขียนหนังสือในช่วงที่มีแสงสว่างน้อยหรือเวลากลางคืน

๔. ควรใช้ที่กั้นหนังสือ เพื่อจัดหนังสือและสมุดแยกกัน หันสันหนังสือออกให้มองเห็น จะช่วยให้ค้นหาหรือหยิบหนังสือได้สะดวก

๕. ควรมีผ้าผืนเล็กๆ หรือไม้ปัดฝุ่น เพื่อใช้ทำความสะอาดโต๊ะหนังสือ

๖. ควรมีถังขยะไว้ข้างๆ โต๊ะ สำหรับทิ้งของที่ไม่ใช้แล้ว เช่น เศษกระดาษ เศษยางลบ หรือเศษดินสอ

ห้องอ่านหนังสือควรจัดให้มีแสงสว่างเพียงพอ

การจัดวางหนังสือ ควรหันสันหนังสือออกให้มองเห็น เพื่อความสะดวกในการค้นหา

๓- การจัดเก็บของเล่น

ของเล่นต่างๆ เมื่อเล่นเสร็จแล้วต้องดูแลรักษาเพื่อให้คงสภาพดี และสามารถใช้งานหรือเล่นได้ยาวนาน ดังนั้นก่อนเก็บจึงต้องทำความสะอาดทุกครั้ง ดังนี้

✿ ของเล่นที่ทำจากพลาสติก ต้องล้างด้วยน้ำผสมน้ำยาล้างจาน แล้วล้างด้วยน้ำเปล่าให้สะอาด ผึ่งแดดให้แห้งก่อนเก็บเข้าที่

ของเล่นเมื่อเล่นเสร็จแล้วควรทำความสะอาดและผึ่งแดดให้เรียบร้อย

✿ ของเล่นที่ทำจากโลหะ ควรใช้ผ้าชุบน้ำบิดหมาดๆ เช็ดถูให้ทั่ว หากมีหมุด นอต ควรหยดน้ำมัน ป้องกันสนิม และเก็บให้เรียบร้อย

✿ ของเล่นประเภทที่มีแบตเตอรี่ ต้องหมั่นปิดฝุน เช็ดถูด้วยผ้าแห้งก่อนเก็บทุกครั้ง ห้ามล้างน้ำเพราะจะทำให้เสียและใช้งานไม่ได้

ของเล่นประเภทที่มีแบตเตอรี่ต้องถอดแบตเตอรี่ออกทุกครั้งเมื่อเลิกเล่น

การบริการในบ้าน

การบริการในบ้าน หมายถึง การทำงานบ้านช่วยพ่อแม่ และสมาชิกอื่นๆ ในครอบครัว นักเรียนควรช่วยเหลือพ่อแม่ พี่น้อง ทำงานตามความสามารถและไม่ก่อให้เกิดอันตราย เช่น รดน้ำต้นไม้ กวาดบ้าน ถูบ้าน ตากเสื้อผ้า ล้างผัก ล้างผลไม้ ล้างจาน ทำความสะอาดบริเวณบ้าน

งานบ้านที่นักเรียนสามารถช่วยเหลือพ่อแม่ได้

งานบ้านเป็นกิจกรรมที่สมาชิกทุกคนต้องร่วมกันทำเพื่อให้บ้านสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย สมาชิกทุกคนจะได้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

งานบ้านที่สมาชิกทุกคนสามารถช่วยกันทำได้

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกปฏิบัติงานในหัวข้อที่กำหนดให้เพียง ๑ หัวข้อ แล้วบันทึกผลการทำงาน โดยจัดทำเป็นรายงานและนำเสนอหน้าชั้นเรียน

๑. การจัดที่รับแขก
๒. การจัดเก็บหนังสือ
๓. การจัดเก็บเอกสารการเรียน
๔. การจัดมุมการเรียนรู้
๕. การจัดเก็บของเล่น
๖. การจัดเก็บเครื่องนอน

การทำความสะอาดห้องเรียน

ห้องเรียน เป็นห้องที่นักเรียนใช้ทำกิจกรรมต่างๆ ในการเรียนรู้ นักเรียนจึงควรช่วยกันดูแลรักษาและทำความสะอาดห้องเรียนอยู่เสมอ โดยมีวิธีการปฏิบัติดังนี้

เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ ได้แก่ แปรงลบกระดาน ไม้กวาดหยากไย่ ไม้กวาดดอกหญ้า ไม้ขนไก่ ผ้าขี้ริ้ว ไม้ถูพื้น ถังน้ำ

วิธีการทำความสะอาดห้องเรียน

๑. ใช้ไม้กวาดหยากไย่ปัดกวาดหยากไย่บนเพดาน

๒. ใช้แปรงลบกระดาน ลบข้อความบนกระดานให้หมด แล้วนำผ้าชุบน้ำเช็ดให้ทั่ว เสร็จแล้วจึงนำแปรงลบกระดานไปทำความสะอาด

๓. จัดเก็บหนังสือเข้าตู้หรือวางบนชั้นที่เตรียมไว้ นำไม้กวาดขนไก่ปัดฝุ่นบนชั้นหรือตู้ แล้วใช้ผ้าขี้ริ้วเช็ดถูทำความสะอาดรวมทั้งบนโต๊ะและเก้าอี้

ใช้แปรงลบข้อความบนกระดานให้หมด

จัดเก็บหนังสือเข้าตู้หรือชั้นที่เตรียมไว้และใช้ไม้กวาดขนไก่ปัดฝุ่นบนชั้นหรือตู้

๔. ใช้ไม้กวาดดอกหญ้ากวาดฝุ่นผงบนพื้นมากองรวมกัน แล้วใช้ที่ตักผงมารองฝุ่นเพื่อนำผงไปทิ้งถังขยะ
๕. ใช้ผ้าขี้ริ้วชุบน้ำบิดให้หมาดเช็ดตามประตู หน้าต่าง
๖. ใช้ไม้ถูพื้นชุบน้ำเช็ดถูพื้นห้องเรียน
๗. นำขยะในถังไปทิ้งพร้อมกับนำถังขยะไปล้างและผึ่งให้แห้ง แล้วเก็บเข้าที่ให้เรียบร้อย
๘. ทำความสะอาดอุปกรณ์ แล้วจัดเก็บเข้าที่ให้เรียบร้อย

คำชี้แจง ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๕ คน วางแผนการทำความสะอาดห้องเรียน และปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ แล้วเขียนรายงานการทำงานในหัวข้อต่อไปนี้นำเสนอหน้าชั้นเรียน

๑. แผนงาน-การแบ่งงาน
๒. อุปกรณ์ที่ใช้
๓. ขั้นตอนการทำงาน
๔. ผลการทำงาน
๕. ปัญหาและการแก้ไข
๖. สิ่งที่ได้รับจากการทำงาน

การทำงานเพื่อช่วยเหลือตนเอง ครอบครัว และส่วนรวมเป็นการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับบุคคลอื่น เช่น สมาชิกในบ้านหรือเพื่อน ๆ ในห้องเรียน เพื่อให้งานที่ทำบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

การทำความสะอาดบ้านและการทำความสะอาดโรงเรียนมีหลักการเหมือนกัน คือ การเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ให้พร้อม แล้วลงมือปฏิบัติงาน โดยทำความสะอาดส่วนบนสุดลงมาล่างสุด ตรวจสอบความเรียบร้อยของงาน ทำความสะอาดวัสดุ อุปกรณ์ แล้วเก็บเข้าที่ให้เรียบร้อย

๑. นักเรียนคิดว่าการทำงานเพื่อช่วยเหลือตนเอง ครอบครัว และส่วนรวม มีประโยชน์อย่างไร
๒. การทำความสะอาดบ้านและโรงเรียนมีหลักการเหมือนหรือต่างกันอย่างไร
๓. นักเรียนมีขั้นตอนการทำความสะอาดบ้านและโรงเรียนอย่างไร